

Boeren in 'Bunder' in zee met de techniek

Premierevoorstelling: 'Bunder'. Een coproductie van en door Unieke Zaken en De Daders. Gezien in een uitvoerkoort Proवादja. Theater te ALKMAAR op 15 mei. Spel: Peter Bolten, Jan Langedijk, Mirjam Morsch, Wouter Steenbergen. Muziek: Murray Campbell. Eindregie: Frans Poelstra.

Bunder is een bekende oppervlakteaanduiding in de landbouw. Tussen de titel en de coproductie van Unieke Zaken en het mimegezelschap De Daders zit dan ook een stevige link. In de een uur durende voorstelling manoeuvreren met rustige tred vier boertige spelers en een af en toe aanwezige live musicerende muzikant. Zij maken over het algemeen een afgestompte indruk en leven het leven zoals waarschijnlijk hun voorvaders dat ook al eeuwen deden. De treurnis ligt er dik bovenop en doet verlangen naar een verandering. Die komt er gelukkig het tweede halfuur, waarin een speelvloer bedekkende machi-

ne vol draden en metalen verbindingen de landbouwers voorspoed hoopt te brengen. De peentjes, de uien, de piepers worden machinaal verwerkt. De dagen van droeve inkeer lijken voorbij. Het brunkleurige binnenplaatsdecor met pompen en andere lichte landbouwhulpmiddelen, waarin vier spelers vrijwel constant aanwezig zijn, oogt niet vrolijk en hoopvol. Het is een bedrukt overkomende ambiance, die doet denken aan vergeelde onderbroeken en ongewassen, nuf rui-kende broeken en truien. Geen omgeving dus waarin de buitenwereld is doorgedrongen. De tijd staat er stil. De manier van leven die de vier het eerste half uur op de speelvloer zetten bezit dan ook een futloze 'drive' om stil van te worden. De vliegen zeker in dat deel als ver dwaalde dwazen, die zonder dat ze het in de gaten hebben, elkaars brood opeten en met woorpjes als 'tsja', 'oei', 'hè he'

en 'nou nou' elkaar iets proberen duidelijk te maken. Het zijn de enige woorden die in de vrijwel tekstloze voorstelling worden geuit. Even was dit om te glimlachen. Een betere timing kan hier wellicht voor meer humorvolle accenten zorgen. Zo zijn er overigens meer geacteerde ingeslepen handelingen die op de speelvloer blijven liggen. Ik had de indruk dat de spelers nog bezig waren de voorstelling te creëren. De glimlach ontbrak. Een beetje meer speelplezier met een kniphoog kan worden verrichten.

Het tweede half uur is mede door de vernuftig geconstrueerde machine (Thierry van Raay) zeer bezienwaardig. De verandering in het leven van de vijf (de viool en doedelzak spelende muzikant is hier wat meer aanwezig) is wezenlijk en dat maakt de personages geleidelijkaan alert en actief. Ze kunnen trouwens ook niet anders, want het echt werkende gevaarte

vraagt om voortdurende creatieve oplossingen. Een razend actieve Peter Bolten smelt dan ook van de ene hoek naar de andere om zo de door hem bestelde machine in productie te krijgen. Maar ook hier overheerst het gevoel dat de verfijning nog moet worden aangebracht. De vele observerende blikken richting machine leken mij niet geacteerd. Dat kan als verzachtende omstandigheid worden aangeroerd, want de uiteindelijk wirtwar van draden, touwtjes en andere verbindingen is bijzonder veelomvattend. Het laatste beeld toont dan ook een uiterst krap zittende boerengemeenschap, die met lange gezichten een praktische gesneden groente verorbert en dat doet met een air dat nu niet bepaald geluk uitstraalt. Pedagogisch aspect van deze voor de jeugd bedoelde voorstelling zou kunnen zijn: meedoen in de vaart der volkeren is ook niet alles.

AAD SONNEVELD

Unieke Zaken

Alkmaarse Courant 17/5/98